

MAA

eMAGASIN FOR ÅTFERDSANALYSE

Reduksjon av ruggelatferd hos en ung gutt ved bruk av forenklet ”habit reversal”

Ulf Larsen

Uvaneatferder (Habit behaviors)

Uvaneatferder er repeterende eller stereotype responser som ikke ser ut til å ha noen form for sosial funksjon, men som allikevel ser ut til å være opprettholdt på operante kontingenser (Miltenberger & Woods, 2000 (min oversettelse))

Habit reversal

- Består av tre hovedelementer
 1. Bevisstgjøring av uvanen (awareness-training)
 2. Alternativ respons (competing response training)
 3. Sosial støtte (social support)

Gutten

- Går i 2. klasse
- Normalfungerende
- Mye motorisk uro
- Rigger med overkroppen, så og si hele tiden, med varierende intensitet
- Han hadde ingen tro på at han skulle kunne avstå fra ruggingen

Funksjonelle analyser

- Ikke foretatt analyser av ruggingen, men ingen mistanke om opprettholdelse ved sosiale eller materielle forsterkere.
- Antakelse om sensorisk forsterkning, uten at dette i første omgang har hatt avgjørende betydning for behandlingen.
- Etter en time med observasjon i klasserommet, samt samtale med lærer viste det seg at ruggingen var mer eller mindre konstant representert så sant han ikke holdt på med noe som var totalt uforenelig med dette, for eksempel svømming, klatring, løping.....

Behandlingen

- Behandlingen foregikk over ti økter på ti dager med trening. Hver trening hadde en varighet på 1 – 1,5 time.
- Assistent deltok på treningen hver dag for å lære om metoden
- Kontaktlærer var involvert innimellom

Struktur på øktene

- Alle øktene bestod av samtaler og spill, situasjoner som gutten vanligvis rugget mye
- Noen økter jobbet han med matteoppgaver og lesing i tillegg
- Vi tok tiden på hvor lenge han avstod fra rugging i nesten hver økt
- Vi filmet enkelte økter
- Vi presenterte antatte forsterkere etter treningsøktene

Første del; Identifisere/registrere ruggeatferd hos seg selv

- Vi benyttet en "saueteller" som gutten trykket på da han kjente at han var i ferd med/"hadde lyst til", "kjente trang til" å begynne å rugge. Han registrerte også rugging simulert av oss.
- Dette mestret han greit, uten at vi kan si om han registrerte pålitelig

Andre del; Finne alternativ respons

- Gutten ble bedt om å finne en respons han kunne fremvise da han kjente trangen til rugging, eller da han fikk et tegn som påminnelse fra oss.

Tredje del; Sosial støtte

- Dette foregikk ved at gutten hadde en voksenperson i klasserommet som hadde ansvar for å gi han et bestemt tegn hvis rugging forekom. Riktig respons fra gutten i disse tilfellene var å stoppe rugging og eventuelt fremvise alternativ respons.

Resultater og diskusjon

- Under trening avstod gutten fra å rugge, men med noen antydninger som ble stoppet med tegn.
- Kravene til tid med fravær ble øket fra trening til trening, og for han ble det en konkurranse med seg selv. Han fulgte veldig med på klokka.
- De siste treningsrundene var han oppe i fravær av rugging rundt en time.
- På oppfølging, fire uker etter avsluttet trening, avstod han fortsatt fra rugging under treningsbetingelser, til og med i klasserommet med egen person til å gi sosial støtte. Han har også redusert rugging hjemme, men...

- ... ruggingen er i ferd med å ta seg opp igjen, spesielt hjemme.
- Treningsbetingelsene innebar presentasjon av konkrete stimuli, ”positive forsterkere”, avhengig av prestasjoner, dette er foreløpig ikke gjeldende under naturlige betingelser.

